

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 1. De Verbo Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

V. Quartum est, ut tria illa impedimenta, que ab electione & cura minimorum non modicè impediunt, fortiter & efficaciter removeat; quorum primum est *falsa opinio*, quâ sibi quis persuadet, nihil utilitatis, dignitatis aut jucunditatis inesse minimis; sed si gemmario de gemmarum pretio judicanti creditur, cur Christo vilissima semper & minima eligenti non perinde credatur? Secundum est *Erroneum aliorum judicium* nihil ejusmodi minima facientium; verum cum Sapiencia hujus Mundi stultitia sit apud DEUM, quis non videt, ejusmodi judicia ab Ascetâ fortiter spernenda, Christi que & Sanctorum, Perfectiorumque judicijs postponenda esse? Tertium est *amor proprius* ad optima quæque & splendida secundum carnem appetenda inclinans; sed si commodiora corpori eligimus, cur non potiùs ea, quæ animæ meliora sunt, inquirimus? quid autem melius & pretiosius quàm minimorum cura?

CAPUT IV.

DE ADIUMENTIS EXCITANTIBUS
AD PERFECTIONEM.

§. I.

De Verbo DEI.

I. Est sermo à DEO immediatè vel mediè prolatus; de quo Sequentia Ascetæ sunt noranda.

II. Primum est, ut necessitatem Verbi divini bene apprehendat, quam quidem sat clarè Philoſophus quentibus verbis ostendit: Ut vera sanitas, quam nullus morbus præcessit in corpore, à solo DEO largitur.

tur quidem, sed ejus liberatio per artem & medicinam, dum sunt & à scientia, & Artifice nos juvari in specie, ipse sanans vel per hæc, vel citra horum operam; sic etiam animæ bona & alimenta largitur DEUS per seipsum; per Verbi autem prædicationem, quidquid ad sanandos animi morbos pertinet.

III. Alterum est, ut certò sibi persuadeat, fructum Verbi divini multum ab hominis cooperatione pendere, id quod pulchrè Origenes sequentibus verbis ostendit: Videtur mihi unusquisque sermo Divinæ Scripturæ similis esse alicui seminum, cujus natura hæc est, ut, cum jactum fuerit in terram, regeneratum in spicam, vel in quamcunque aliam generis sui speciem multipliciter diffundatur, & tantò cumulatus, quantò vel peritus Agricola plùs seminibus laboris impenderit, vel beneficium terræ sæcundioris indulsit. Nec tamen propterea terreatur, si fructum non statim adverterit, sed potius doctrinæ ab eodem Origene datæ sit memor: Solent, inquit, Medici interdum præbere cibum aliquem, interdum etiam potum dare, v. g. ad discutiendam caliginem visûs, nec tamen in edendo ipso cibo, vel in potando sentimus, quia utile est, & prodest oculis, sed cum transierit visum cibi illius, aut poculi virtus, paulatim purgat aspectum, & tunc demum sentire incipimus, quia cibis ille vel potus profuit oculis. Hoc ergo modo credendum est etiam de Scriptura sancta, quia utilis est, & animæ prodest, etiam si sensus noster ad præsens intelligentiam non capit; quoniam, ut diximus, & bonæ virtutes, quæ nobis adsunt, reficiuntur in iis sermonibus, & pascuntur, & contrariæ torpescunt in meditationibus, & effugantur.

V a

IV.

IV. Tertium est, ut sibi præ alijs familiarem esse sacrarum literarum lectionem debere, firmiter persuadeat, eumque in finem Nautas imitetur, ut S. Chrysostomus suadet, qui, cum procellâ digressi fuerint, & multum deinceps pelagus currentes, in portum decesserint quietum, demittentes vela, deponentes remos, egredientes navem, quieti sese, somno corpus recreantes, robustiores conatus reliquam navigationem præparant. Sic ergo & ipsi omni procellâ, tumultuque & fluctibus liberati, quasi tranquillam ad quærendum portum Scripturarum ad lectionem impellamus animas. Id, quod S. Gregorius quoque suasit, dum dixit: Divinas Scripturas sæpius lege, imò nunquam de manibus tuis sacra lectio deponatur in sacris Scripturis, per quas solas plenè potes DEI intelligere voluntatem. Quid autem in hac lectione observari specialiter debeat, pulchre ostendit S. Hieronymus, dum dixit: Utere lectione divinâ vice speculi, fœda corrigendo, pulchra conservando.

V. Quartum est, ut utilem & solidum modum tractandi S. Scripturam, quem quidem breviter & bene insinuat, S. Chrysostomus, dum Agricola, postquam totius vineæ vindemiam peregerit, non prius desistit, quàm singulos etiam minutissimos acinos decerpserit. Cùm igitur nunc quod videam, sub literis velut sub folijs latere sensus occultos, age & hos rursus diligenter amputemus, pro fructu sermone utentes. Siquidem vinea post fructum semel à vindemiatore desectos, stat nuda fructu nihil habens præter folia; verùm spiritualis Divinarum Scripturarum vinea non item, sed quamvis, quidquid vide-

videbatur, sustulerimus, tamen adhuc amplius super-
est tollendum. Itaque complures ante nos differue-
runt in hanc Parabolam, complures fortassis & post
nos disserturi sunt, nemo tamen poterit totas opes
ertere; nam ea est hujus opulentiae natura, quod fo-
deris altius, hoc magis exundant divini sensus. Fons
enim est nunquam deficiens. Alibi verò iterum ait:
Sicut qui sensibiles thesauros effodere conantur, non
in superficie solum fodiunt, sed in profundum de-
scendunt, penitiores terrae sinus scrutantur, tametsi
saepe post labores & sudores vix paucas portiunculas
afferunt. Non sic in spiritualibus, sed labor hinc mi-
nor, & major ubertas; ita & nos ad ima descenden-
tes Scripturarum, vim in breviculis verbis latentem
investigemus. Item sicut hi, qui in terris metalla fo-
diunt, ne minima quidem frustra praetereunt, verum
ubi nacti fuerint aliquam venam auream, meatus
omnes exactè circumspiciunt; multò magis hoc fa-
cere nos oportet in S. Scripturis. Sed nec illud S. Au-
gustini omittendum monitum; Verbi DEI auditor,
inquit, similis esse debet animalibus, quae ab hoc,
quod ruminant, munda esse dicuntur, & non pigeat
cogitare, quae in alvo cordis accipit, & cum audit,
sit similis edenti: cum audita in memoriam revocat,
sit similis ruminanti.

VI. Quintum est, ut de interpretatione S. Scri-
pturarum illas duas doctrinas bene observet, quarum
primam offert S. Petrus, dum ait: Hoc primum in-
telligentes, quod omnis prophetica Scriptura non sit
privatae interpretationis. Alteram S. Augustinus tra-
dit, dum monet, ut, cum quis in sacrarum volumi-
nibus literarum, aliquam velut diversum sonante sen-
tentiâ

tentiâ sollicitatur, certâ & inconcussâ fide teneat, nullamquam deesse veritatem, etsi non facillè propter magnitudinem rei intellectus quærentibus occurrit.

VII. Sextum est, ut meminerit, potissimum fructum, quem in Verbi Divini lectione, auditione, & prædicatione quære quisque debet, esse implementationem Verbi. Sic enim disertè monet S. Chrysostomus, dum ait: Sint Scripturæ Divinæ semper in manibus, & jugiter mente volvantur; nec sufficienti tibi putes, mandata DEI memoriâ tenere, & operibus oblivisci, sed ideo illa cognosce, ut facias, quicquid didiceris; non enim Auditores legis iusti sunt, sed factores. Cui consentiens S. Bernardus, sic præserta Sermonem DEI, quo modo meliùs servare poteris cibum corporis tui; nam & ille panis vivus est, & cibum mentis. Beati, qui custodiunt illud. Ergo trahatur in viscera quædam animæ tuæ, transeat in affectiones tuas, & in mores tuos.

§. II.

De Gratia.

I. Est qualitas quædam supernaturalis, quæ anima ad consequendam beatitudinem supernaturalem promovetur, ut S. Thomas. 1. 2. q. 110. a. 2. eam describit, de qua Sequentia Ascetæ specialiter sunt notanda.

II. Primum est, ut DEO circa distributionem gratiæ plenè acquiescat, recolens illud S. Augustini: DEI gratia cur ad istum veniat, ad illum non veniat, occulta causa esse potest, injusta esse non potest.